

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēde, 11.augusts

Atbalsts iedzīvotājiem energoresursu cenu un vispārējās inflācijas pieauguma ietekmes mazināšanai

- 14. jūnijā valdības sēdē lemts par visaptverošu mērķētu pabalstu sistēmu - informatīvais ziņojums “Par atbalsta pasākumiem energoresursu cenu un vispārējās inflācijas pieauguma ietekmes mazināšanai mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām” (22-TA-1933)
- 2.augustā saskaņošanai nodots likumprojekts - grozījumi “Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likumā” (22-TA-2360)

Likumprojektā iekļauti

1) Pasākumi mazaizsargātām iedzīvotāju grupām:

- uz ienākumu vērtēšanu balstīti
- konkrētām sociālajām grupām
- no 2023. gada automātiski piešķiramu, konstantā apmērā nosakāmu atbalstu māsaimniecībām līdz noteiktam ienākumu sliekšnim 3.kvintiles ienākumu robežās

2) Horizontāli diferencēti atbalsta instrumenti visu ienākumu māsaimniecībām energoresursu izmaksu pieauguma daļējai kompensācijai

Pasākumi netipiski augsto cenu līmeņu kompensēšanai energoresursu piegādēm nākamās apkures sezonas laikā - centralizētā siltumapgāde (turpmāk – CSA), dabasgāze, ko izmanto apkurei, elektroenerģija, ko izmanto apkurei, kā arī koksnes granulas, koksnes briketes un malka.

Ziņojumā atbalstīta arī ātrāka pensiju indeksācija un pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās, apmēra palielināšana (no 79,68 euro līdz 105 euro no 01.01.2023.). Šie abi ir atsevišķos likumprojektos.

Pasākumi mazaizsargātām iedzīvotāju grupām

1) **Valsts pabalsts** noteiktām personu grupām(LM, VSAA):

Valsts pabalsts senioriem, personām ar invaliditāti, apgādnieku zaudējušām personām no 2022.gada 1.novembra līdz 2023.gada 31.maijam (kopējais atbalsta periods – 7 mēneši):

- 30 euro mēnesī, ja pensijas, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs nepārsniedz 300 euro mēnesī;
- 20 euro mēnesī, ja pensijas, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir robežās no 301 euro līdz 509 euro mēnesī
- 10 euro mēnesī, ja pensijas, atlīdzības vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir robežās no 510 euro līdz 603 euro
- 30 euro mēnesī personai, kura saņem piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti; personai ar bēgļa vai alternatīvo statusu, kura ir sasniegusi pensijas vecumu, vai kurai ir noteikta invaliditāte un nav sasniegusi vecuma pensijas vecumu

Pasākumi mazaizsargātām iedzīvotāju grupām

2) **Mājokļa pabalsta** pieejamības uzlabošana (LM, sociālie dienesti):

Par periodu no 2022.gada 1.septembra līdz 2023.gada 30.aprīlim **koeficients 3 visām mājsaimniecībām** mājokļa pabalsta apmēra aprēķinam

- sāk piemērot no 1.oktobra, atnes septembra rēķinus un oktobrī aprēķina un piešķir mājokļa pabalstu uz turpmākajiem 3 vai 6 mēnešiem (var pārrēķināt, ja mainās situācija)
- koeficienta palielinājuma rezultātā GMI sliksnis mājokļa pabalsta apmēra aprēķinam ir 327 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 228 eiro pārējām personām mājsaimniecībā
- paaugstināti koeficienti dod iespēju saglabāt mājsaimniecības rīcībā vairāk līdzekļus ikdienas izdevumu apmaksai, tajā skaitā, pārtikas iegādei un kvalificēties mājokļa pabalstam ar nedaudz augstākiem ienākumiem kā iepriekš
- tiek saglabāts līdzfinansējums pašvaldībām 50% apmērā no faktiskajiem izdevumiem mājokļa pabalstam
- izskata ne ilgāk kā 40 darba dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas un pieņem lēmumu par mājokļa pabalsta piešķiršanu sākot no tā mēneša, kad saņemts iesniegums
- 2022.gada 1.oktobra līdz 2023.gada 31.maijam valsts kompensē pašvaldībām arī administratīvos izdevumus - 8 euro par viena mājsaimniecības iesnieguma izskatīšanu

Horizontāli diferencēti atbalsta instrumenti visu ienākumu mājsaimniecībām energoresursu izmaksu pieauguma daļējai kompensācijai

Dabasgāzei, centralizētai siltumapgādei, granulu, briķešu apkurei atbalsta sliekšnis noteikts par pamatu ņemot CSA siltumenerģijas tarifa mediānu un siltumenerģijas izmaksas 70 *euro*/ MWh. Malkas atbalsta sliekšnis noteikts, ņemot vērā siltumenerģijas cenu 35 *euro*/MWh. Izmaksu pieaugums tiek kompensēts 50% apmērā, taču tiek noteikta arī augšējā cenas vai apjoma/patēriņa robeža.

1) **Dabasgāze** (EM, BVKB):

Par periodu no 2022.gada 1.jūlija līdz 2023.gada 30.aprīlim

- Mājsaimniecību lietotājiem, kuru dabasgāzes vidējais ikmēneša patēriņš 12 mēnešu periodā ir vairāk nekā 221 kilovatstunda/mēnesī (21 kubikmetrs/mēnesī)
- sedz 50% no cenu pieauguma, proti, 30 *euro* par 1 MWh jeb 0,03 *euro* par 1 kWh bez pievienotās vērtības nodokļa
- attiecinās dabasgāzes tirgotāju sastādītajos **rēķinos** par dabasgāzi jau **no 2022.gada septembra (rēķinā parādīsies atbalsts par jūliju un augustu)**
- dabasgāzes tirgotājiem piemērotais maksas samazinājums tiks segts caur Būvniecības valsts kontroles biroju

2) **Centralizētā siltumapgāde** (EM, BVKB):

Par periodu no 2022.gada 1.oktobra līdz 2023.gada 30.aprīlim

- maksas samazinājums 50% apmērā no starpības starp siltumenerģijas tarifu, kuru apstiprinājusi SPRK vai attiecīgā pašvaldība, un siltumenerģijas tarifa mediānu 68,00 *EUR*/MWh, neregulēta tarifā augšējā robeža – 300 *EUR*/MWh
- atbalstu piemēro CSA pakalpojuma sniedzējs mājsaimniecību lietotājiem **rēķinos, sākot ar oktobra mēnesi**

Horizontāli diferencēti atbalsta instrumenti visu ienākumu mājsaimniecībām energoresursu izmaksu pieauguma daļējai kompensācijai

3) **Ja elektroenerģiju izmanto mājokļa apkurei (VARAM, pašvaldības)**

Par periodu no 2022.gada 1.oktobra līdz 2023.gada 30.aprīlim

- mājsaimniecībām, kuru patēriņš mēnesī pārsniedz 500 kWh un elektroenerģijas cena ir virs 0,160 EUR/kWh
- atbalstu piemēro tam patēriņam, kas pārsniedz 500 kWh, bet nepārsniedzot 2000 kWh
- valsts kompensē 50% no elektroenerģijas cenas, kas pārsniedz 0,160 EUR/kWh, bet kompensācijas elektroenerģijas cena nepārsniedz 0,100 EUR/kWh
- iesniegumi pašvaldībā **no 1.novembra (jo jāiesniedz rēķins par oktobri) līdz 2023.gada 31.maijam (aprīļa rēķiniem)**

4) **Granulas un briketes (VARAM, pašvaldības)**

- ja izmaksas pārsniedz 300 EUR/tonnu, kompensē izmaksu pieaugumu 50% apmērā, bet ne vairāk kā 100 EUR/tonnu apmērā
- attiecināms uz granulu/brikešu iegādi no 2022.gada 1.maija līdz 2023.gada 30.aprīlim
- uz vienu mājokli atbalsta sliekšnis - 10 tonnas
- iesniegumi pašvaldībā no 1.oktobra

Horizontāli diferencēti atbalsta instrumenti visu ienākumu mājsaimniecībām energoresursu izmaksu pieauguma daļējai kompensācijai

5) **Malka (VARAM, pašvaldības)**

- ja izmaksas pārsniedz 40 EUR/berkubikmetrā, kompensē 50% no izmaksām virs šīs cenas, bet ne vairāk kā 15 EUR/berkubikmetrā apmērā
- uz vienu mājsaimniecību paredzēts maksimālais patēriņa apjoms 35 berkubikmetri
- attiecināms uz iegādi no 2022.gada 1.maija līdz 2023.gada 30.aprīlim
- iesniegumi no 1.oktobra pašvaldībā

6) **Malka, par kuru nav saglabāts čeks (VARAM, pašvaldības)**

- ja malka iegādāta līdz 2022.gada 31. augustam (pašapliecinājums), ir tiesības saņemt valsts atbalstu 60 euro apmērā
- iesniegumi no 1.oktobra līdz 30.novembrim (jo jāreģistrē turpat, kur pārējais granulu, brikešu, malkas atbalsts, jo jāizslēdz dubults atbalsts. IT risinājums vēl jāizveido !) līdz 31.novembrim
- ja persona iesniedz iesniegumu gan par malkas iegādi ar maksājuma dokumentiem, gan bez maksājuma dokumentiem, tad atbalsta apjomu aprēķina kā starpību starp 60 euro un atbilstoši maksājumu apliecinājošiem dokumentiem aprēķinātajam atbalstam. Atbalstu ar maksājumu apliecinājošiem dokumentiem sāk piešķirt, kad tā apmērs sāk pārsniegt 60 euro. (sistēmā krājas info par iepriekš piešķirto apjomu)

Elektroenerģijas, granulu, brikešu, malkas atbalsta pasākumu administrēšana (1)

- Mājokļa īpašnieks vai īrnieks var iesniegt iesniegumu (vienu vai vairākus visā atbalsta periodā, bet ievērojot limitus atbalstam)
- Iesniegumu iesniedz **klātienē** pašvaldībā **vai aizpilda elektronisku veidlapu** pašvaldību e-pakalpojuma portālā www.epakalpojumi.lv
- **Elektroniskā veidlapa (iesniegums)**, kur norāda - vārdu, uzvārdu, personas kodu, kontaktinformāciju un kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas konta numuru, kurā ieskaitāms atbalsts mājsaimniecībai.
- Iesniegumā ietver **pašapliecinājumu par attiecīgas apkures esību mājoklī** un to, ka **citi mājsaimniecības locekļi nav iesnieguši iesniegumu** atbalsta mājsaimniecībai saņemšanai par iesniegumā minēto mājokli,
- Iesniegumam pievieno šādus dokumentus:
 - 1) mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības apliecinājošu dokumentu, ja attiecīgā informācija nav citas institūcijas rīcībā;
 - 2) maksājumu apliecinājošus dokumentus par koksnes granulu, koksnes brikešu vai malkas iegādi vienam mājoklim.
 - 3) pašapliecinājumu par malkas iegādi, ja pretendē uz 60 euro atbalstu
- Iesniegumu izskata un atbalstu piešķir pašvaldība (attiecīgajiem darbiniekiem piekļuve sistēmai)
- Pašvaldība ir pieņēmusi labvēlīgu lēmumu, ja 30 darbdienu laikā pēc iesnieguma un tam pievienoto dokumentu saņemšanas, ir ieskaitīts atbalsts mājsaimniecībai

Elektroenerģijas, granulu, brikešu, malkas atbalsta pasākumu administrēšana(2)

- Valsts kompensē pašvaldībām izdevumus 100 procentu apmērā
- Valsts kompensē pašvaldībām **8 euro** par viena iesnieguma reģistrāciju un izskatīšanu
- No SOPA sistēmas izgūst sarakstu ar iesniedzējiem, kuriem piešķirts atbalsts, un izmaksā atbalstu
- **Pārskatu par faktiski izlietotajiem līdzekļiem** atbalstam mājsaimniecībām **un izskatīto iesniegumu skaitu** iesniedz Valsts kases e-pārskatu sistēmā, kompensē VARAM
- Sākot ar 2022.gada 1.oktobri, pašvaldība var no valsts pieprasīt **avansa maksājumu** ne vairāk kā **424 694 euro** pirmajam atbalsta perioda mēnesim un 50 procentu apmērā no iepriekšējā mēneša faktiskajiem izdevumiem atbalstam mājsaimniecībām

Pasākumiem nepieciešamais finansējums

	2022.	2023.	Saņēmēju skaits	Ieviesējs, finansējuma saņēmējs
Pasākumi mazaizsargātām iedzīvotāju grupām:				
1) Valsts pabalsts senioriem, personām ar invaliditāti, apgādnieku zaudējušām personām, personām, kas saņem piemaksu par bērnu ar invaliditāti no 2022.gada 1.novembra līdz 2023.gada 31.maijam	23 088 181	59 891 749	505 tk personas	LM, VSAA, AiM
2) Mājokļa pabalsta pieejamības uzlabošana no 2022.gada 1.oktobra (nāk ar septembra rēķiniem) līdz 2023.gada 30.aprīlim	4 907 118*	14 721 354	44 tk mājsaimniecības	LM, sociālie dienesti
Horizontāli diferencēti atbalsta instrumenti visu ienākumu mājsaimniecībām:				
3) Dabasgāze par periodu no 2022.gada 1.jūlija līdz 30.aprīlim, sākot ar 2022.gada septembra rēķiniem	26 133 746	17 426 254	65tk mājsaimniecības	EM, BVKB
4) Centralizētā siltumapgāde no 2022.gada 1.oktobra līdz 2023.gada 30.aprīlim	71 999 399	96 000 601	Visas CSA mājsaimniecības	EM, BVKB
5) Elektroenerģija no 2022.gada 1.oktobra līdz 2023.gada 30.aprīlim	15 160 000	37 900 000	40 tk mājsaimniecības	VARAM, pašvaldības
6) Granulas un briketes no 2022.gada 1.oktobra par iegādāto no 2022.gada 1.maija līdz 2023.gada 30.aprīlim	12 496 000	13 936 000	Provizoriski 60 tk mājsaimniecības	VARAM, pašvaldības
7) Malka no 2022.gada 1.oktobra par iegādāto no 2022.gada 1.maija līdz 2023.gada 30.aprīlim <u>aprīlim ar maksājumu apliecināšanu dokumentu</u>	21 772 800	21 772 800	Provizoriski 130 tk mājsaimniecības	VARAM, pašvaldības
8) Malka , kas iegādāta līdz 31.augstam <u>bez maksājumu apliecināšanas dokumenta – pieteikšanās</u> no 2022.gada 1.oktobra līdz 30.novembrim	4 795 360			VARAM, pašvaldības
IT sistēmu izmaiņu ieviešana, pielāgošana:	282 088			1.pasākumam – 129 773 euro 2.pasākumam – 70 059 euro 5.-8.pasākumam – 82 256 euro
KOPĀ	180 634 692*	261 648 758		

* t.sk. 4 203 118 euro tiks mājokļa pabalsta līdzfinansējumam 2022.gadā tiks nodrošināti esošā piešķirtā finansējuma ietvaros. **Kopējais papildus nepieciešamais finansējums 2022.gadā - 176 431 574 euro**

Turpmākie soļi

Likumprojekta izskatīšana Saeimas 11.augusta plenārsēdē.

Laiks jautājumiem, priekšlikumiem un diskusijām!